

ISLAMISM TRONG BỐI CẢNH TOÀN CẦU HÓA

1. Họ và tên nghiên cứu sinh: Lương Thị Thu Hường

2. Giới tính: Nữ

3. Ngày sinh: 01/07/1977

4. Nơi sinh: Phú Thọ

5. Quyết định công nhận nghiên cứu sinh số: 3676/QĐ-SĐT, ngày 28 /10/ 2009 của Giám đốc Đại học Quốc gia Hà Nội.

6. Các thay đổi trong quá trình đào tạo: Quyết định điều chỉnh tên đề tài luận án số 1203a/QĐ-SĐH, ngày 16/9/2013 của Hiệu trưởng trường Đại học Khoa học Xã hội và Nhân văn.

7. Tên đề tài luận án: *"Islamism trong bối cảnh toàn cầu hóa"*.

8. Chuyên ngành: Chủ nghĩa duy vật biện chứng và Chủ nghĩa duy vật lịch sử.

9. Mã số: 62 22 80 05

10. Cán bộ hướng dẫn khoa học: 1. PGS.TS. Phạm Thái Việt; 2. PGS.TS. Trần Thị Kim Oanh

11. Tóm tắt các kết quả mới của luận án:

+ Luận án nỗ lực trình bày một cách hệ thống những vấn đề lý luận của Islamism, đó là việc cố gắng làm rõ nội hàm thuật ngữ: Islamism. Từ đó, chỉ ra được những tư tưởng cơ bản của hai khuynh hướng cơ bản của Islamism là Islam giáo chính thống và Islam giáo cực đoan; đó là hai khuynh hướng gắn liền với bảo thủ và cực đoan trong các vấn đề về chính trị, tôn giáo và mọi mặt của đời sống xã hội.

+ Trên cơ sở hiện thực toàn cầu hóa, luận án đã đặt các phong trào Islamism vào trong sự tương tác với các nhân tố cơ bản của toàn cầu hóa như kinh tế, dân chủ, thế tục và hiện đại hóa để làm rõ tính bất khả thi trong các chương trình nghị sự chính trị hay tôn giáo mà Islamism nhân danh.

+ Đặc biệt, về mặt lý luận và thực tiễn, luận án căn cứ trên Kinh điển Qur'an để phân tích, so sánh và làm rõ những luận điệu mà Islamism đưa ra, áp đặt lên thế giới Islam giáo không chỉ chệch hướng khỏi giáo lý mà còn không tương thích với hiện thực.

+ Một trong những nỗ lực của luận án là đã cố gắng làm rõ những nguyên nhân sâu xa dẫn đến sự xuất hiện của trào lưu Islam giáo chính thống và Islam giáo cực đoan. Ở đó, luận án chỉ ra, sự xuất hiện của Islamism là tổ hợp của nhiều nguyên nhân. Nguyên nhân trong chính nội bộ thế giới Islam giáo và nguyên nhân bên ngoài, đến từ phương Tây và Mỹ.

+ Trên cơ sở của những phân tích này, luận án đã đề xuất một số giải pháp để giảm thiểu những bất ổn, xung đột trong thế giới Islam và trên thế giới. Đó là việc cần thiết phải thay đổi từ cả hai phía, phía những người Islam và phía những người ngoại đạo.

- Kết quả mới của luận án là:

Thứ nhất, luận án góp phần làm rõ nội hàm khái niệm Islamism, chỉ ra ngoại diên của thuật ngữ này gồm nhiều học thuyết, phong trào và các trào lưu hiện thực. Trong đó, luận án chỉ chọn ra hai đối tượng được xem là tiêu biểu và điển hình nhất để phân tích Islamism trong hiện thực toàn cầu hóa, đó là trào lưu Islam chính thống và trào lưu Islam cực đoan.

Thứ hai, luận án góp phần làm rõ nguyên nhân của những vấn đề nổi lên hiện nay của Islamism trên cơ sở so sánh với Kinh Qur'an và giới luật Islam.

12. Khả năng ứng dụng trong thực tiễn

Việc chỉ ra nội hàm của thuật ngữ Islamism và những phân tích về nguyên nhân xuất hiện cũng như xu hướng vận động của Islamism có giá trị tham khảo đối với hoạt động hoạch định chính sách quan phương của Việt Nam với các quốc gia Islam giáo trong xu hướng hội nhập và toàn cầu hóa đương đại.

13. Những hướng nghiên cứu tiếp theo:

Hiện nay, những vấn đề xung đột sắc tộc, khủng bố, đảo chính mang tên Chủ nghĩa Islam khủng bố... ngày càng gia tăng. "Thế giới Islam" đang hồi sinh, trỗi dậy và trở thành điểm nóng trong đời sống quốc tế. Trong bối cảnh đó, việc xác định nội hàm của khái niệm Islamism; phân biệt nó với Islam, phân tích và lý giải những biểu hiện phức tạp của Islamism để từ đó chỉ ra Islamism không thể đại diện cho nền văn minh Islam - là một việc làm cần thiết cả trên phương diện nhận thức lẫn trong hoạt động thực tiễn.

Đặc biệt là ở Việt Nam, những nghiên cứu về Islamism còn rất mới mẻ, chưa có tính hệ thống, chưa đi vào những vấn đề căn cốt nhất của trào lưu tôn giáo này trên phương diện thần học và bản thể luận để nhận thức và ứng xử với nó. Với những nghiên cứu chuyên sâu như vậy về Islamism sẽ góp phần vào công việc quản lý, định hướng ứng xử với tôn giáo này, đồng thời lường tính các khả năng có thể xảy ra liên quan đến Islam trong quá trình hội nhập và phát triển đất nước.

Đó chính là những hướng nghiên cứu tiếp theo có thể thực hiện để mở rộng ý nghĩa thực tiễn của luận án này.

14. Các công trình khoa học đã công bố có liên quan đến đề tài luận án:

1. Trần Việt Hà, Lương Thị Thu Hường (2010), "Những vấn đề nổi lên của chủ nghĩa cực đoan Hồi giáo hiện nay", *Tạp Chí Công an nhân dân* (2), tr.118-120.
2. Lương Thị Thu Hường (2010), "Một vài suy nghĩ về tác động của toàn cầu hóa đối với Islam giáo", *Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo* (5), tr.61-65.

3. Lương Thị Thu Hường (2011), “Một số vấn đề triết học Islam trong bối cảnh toàn cầu hóa”, *Kỷ yếu Hội thảo Khoa học: Một số vấn đề triết học tôn giáo hiện nay*. Trường Đại học KHXH & NV, ĐHQG Hà Nội, Nxb Tôn giáo, Hà Nội.
4. Lương Thị Thu Hường (2013), “Vai trò của tôn giáo trong bối cảnh toàn cầu hóa”, *Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo* (119), tr.9-17.
5. Lương Thị Thu Hường (2013), “Về thuật ngữ Islamism” (Chủ nghĩa Islam giáo), *Tạp chí Nghiên cứu Tôn giáo* (123), tr.69-78.